

ESQUERRÀ, AVENC DE L'

Avenc

Alt Penedès

Olesa de Bonesvalls

Desnivell: 291 m

Recorregut: 2050 m

Calcàries

Faura i Sans a punt d'iniciar el descens el 12 de juliol de 1908
Foto: Josep M^a Có de Triola (Arxiu fotogràfic del CEC)

Localització

Des d'Olesa de Bonesvalls, després de deixar enrere el barri de l'Hospital, seguirem la carretera BV-2411 en direcció a Avinyó Nou, a l'alçada del quilòmetre 19 la carretera fa un brusc gir a la dreta, en aquest punt i pel costat esquerre surt un carrer que ens porta a la depuradora d'Olesa de Bonesvalls, aquí s'acaba l'asfalt, cal seguir la pista durant 4 quilòmetres, aquesta inicialment segueix paral·lela a la riera de Begues, per continuar després pel fondo de les Fenaloses, el camí no té pèrdua, ja que les interseccions estan tancades amb cadenats. Poc després de passar el mas de l'Esquerrà, trobarem una esplanada on s'obre la boca de l'avenc.

Boca	Latitud / Longitud	UTM	Altitud
ESQUERRÀ, AVENC DE L'	41.32320, 1.83924	31T (ETRS89) 402856 4575286	334 m

Descripció

L'avenc de l'Esquerrà és la cavitat més important del massís del Garraf, consta de tres vies, conegudes com: Via Normal - Anna Maria Pallejà; Via Rat-penat; i Via Lamarca-Torras.

El seu desnivell contrastat topogràficament és de -291,4 metres, mentre que el recorregut també contrastat, és de 1.938 metres, resultat de la suma de la topografia de 2007 més la topografia del *Meandre dels Ribetans*: 1784 +154. Aquí caldrà afegir el recorregut del tram final de la Via Anna i alguns petits conductes laterals explorats per la SES – GE Ribes, dels quals no hi ha topografia contrastada però que de ben segur faran arribar a superar, potser per poc, els 2000 metres de recorregut total.

VIA NORMAL – ANNA MARIA PALLEJÀ

La boca és gairebé circular, d'uns 5 metres de diàmetre, dóna pas al gran pou *Faura i Sans* de 67,7 metres de vertical, que durant els seus primers metres manté les dimensions, eixamplant-se posteriorment vers el N. Als -14 metres trobem el replà de *la Providència*, que dóna accés a la via *Rat-penat*, als -34 metres s'obre a la paret S una finestra per la que s'accedeix a una estreta galeria que després de 5 metres va a parar a la sala *Artur Brussoto*. Ja a la base d'aquesta primera vertical, coberta de pedres i altres deixalles procedents de l'exterior, s'obre una nova vertical de -21 metres, que ens situa a la sala de *la Paciència*. Caminant uns metres, observem un brusc canvi de dimensions; per damunt dels nostres caps s'enlaira el pou *J.M. Torras*, procedent de la sala *Artur Brussoto*.

Una curta galeria de secció modesta ens situa davant una nova vertical de -12 metres, aterrant a una saleta del cantó N, de la qual surten uns ressalts que davallen el pou del *Xarel·lo*, aquest amb aspecte de meandre. Una vegada a baix ens trobem davant d'un pas estret vertical, es tracta de la *Gatonera de l'Anna*, punt on s'inicia la via *Anna*.

Davallats uns metres per la gatera, arribem a un balcó davant d'una nova vertical de -19 metres, el pou dels *Cristalls*; entre aquest pou i el següent, anomenat *J.M. Anglada*, es desenvolupen una sèrie de galeries i pous secundaris, com el *Túnel de la Pastanaga*.

El pou *J.M. Anglada* té -23 metres i és totalment aeri, a la seva base, un ressalt ens situa a una sala inferior de sostre baix i plena de sediments argilosos, iniciant-se aquí una galeria estreta amb importants degotalls que desemboca a un darrer pou de -14,5 metres que ens situa a la sala GES, a -204 metres.

A través d'un estret pas s'accedeix a una sèrie de pouets i galeries que fan cap a la cota -245 metres, on hi trobem un pas impracticable d'on hi surt un notable corrent d'aire.

VIA RAT-PENAT

Té el seu inici -14 metres per sota de la boca del gran pou *Faura i Sans*, lloc on es troba el replà de *la Providència*; un breu tram de galeria descendent desemboca en un gran pou de -24 metres que aterra a la sala *A. Brussoto*, estant ocupada per uns enormes blocs. Del costat SE, una curta rampa s'aboca al gran pou *J.M. Torras*, que aterra a la sala de *la Paciència*, comunicant d'aquesta manera amb la via *Normal*.

Situats de nou a la sala *A. Brussoto*, i passant per sota d'un bloc, s'arriba a una colada en suau pendent que s'aboca al pou *J. León*, de -34 metres de fondària. A continuació un ressalt de -6 metres ens situa a la saleta coneguda amb el nom de *Cambra Nupcial*; d'ella surt també la via *Lamarca-Torras*. Segueixen a continuació els *Pous del Balconet*, que davallarem en tres tongades. Una gatera i un ressalt ens situen en una zona complexa amb diferents pisos sobreposats, i comunicats entre ells per pous. Diferents ressalts i una vertical de -12 metres ens situen a la sala de la *Platja*.

La sala de la *Platja* gira trobant un pas estret entre columnes estalagmítiques, és el *Taló d'Aquiles*, pas descendent de -4,5 metres un tant dificultós. Una vegada superat i dins d'una petita marmita, s'observa una sala gran amb la base inclinada que condueix al pou *R. Passant*, de -15 metres. Del seu fons surt una galeria meandriforme al final de la qual trobem

un ressalt que ens situa a la sala GES a -209 metres de fondària. Un estret pas inicial duu a una petita sala, després d'un altre estretor i un pas estret on cal mullar-se arribem a una desgrimpada de dos metres on s'arriba a una sala més àmplia.

Sense baixar el pou dels *Cristalls*, es passa per unes formacions i s'arriba al passamà que travessa el pou *GER* cap el *segon sector*.

Travessant el passamà es pot continuar fins trobar un canvi brusc de direcció. A pocs metres, per una corda, es puja a la part alta de la *galeria Lamarca*. Continuant per un nivell superior fins a la part més alta del pou, un passamà duu a una finestra penjada que és l'entrada al *tercer sector*. Un petit ressalt de 2 metres, i un pou que acaba en una galeria descendent de bones dimensions amb molt de fang, duu a la sala *Caparrós*. El fons de la sala es troba a -226 metres. Prop d'aquí es desenvolupa la galeria ascendent *Fang-Fang*, que acaba després d'un pas estret a -191 metres de fondària.

Al fons del *Pou GER* s'obre una zona de predomini horitzontal constituïda per un meandre originat per dissolució –corrosió. Aquest meandre, amb evidents senyals de la extraordinària desobstrucció realitzada pels membres de la SES-GE Ribes, presenta una amplada de 0,6 metres i una alçada de també 0,60 metres. Als 20 metres de recorregut, gira 90° i dóna pas a la *Sala del Part* on les dimensions són una mica més folgades. Una mica més endavant s'arriba a la zona dels pous (P-16; P-9 i P-6, consecutius) on la morfologia del conducte canvia notablement, augmentant molt les dimensions, que arriben fins als 3,90 metres d'amplada. A la base de cada pou, que són rampes d'uns 55° d'inclinació, es pot remuntar uns metres “riu amunt” per arribar a la base d'un petit salt d'aigua on s'origina un petit llac. Entre la segona i la tercera vertical es troba un estret pas (*Gatonera del Fang-dango*) on és necessari arrossegar-se pel fang i permet entrar al P-6 que és una rampa que presenta abundant recobriment litoquímic en forma de colades i les parets netes de sediment. En aquest punt s'entra en un estret meandre de predomini sub-horitzontal (*Meandre de les Termòpiles*) amb algun petit ressalt i les parets cobertes per sediment. L'avanç torna a fer-se incòmode i cal anar buscant les zones més àmplies per poder progressar. Més endavant torna a eixamplar-se i s'arriba al punt més compromès de la cavitat, especialment a l'hora de pujar. Aquest estret pas comunica amb una rampa amb el sòl estalagmític i una vertical de 7 metres. A la seva base el petit curs actiu es perd sota la capa de sediment. En aquest punt hi ha una minúscula saleta de tan sols 1,4 metres d'amplada seguida d'una curta galeria horitzontal, on el sostre baixa seguint un pla d'estratificació fins a tancar la galeria en un tap de fang. En l'extrem més profund i al costat d'un curiós *pendant* s'assoleix el punt de màxima fondària a la cota -291,4, és a dir, a 42 metres sobre el nivell del mar.

Degut a la facilitat amb que es retira el sediment d'aquest tap de fang, seria factible una desobstrucció, però l'accés a aquest punt final dificultaria molt els treballs.

VIA LAMARCA – TORRAS

S'accedeix a aquesta via, després de remuntar un metre i mig la *Cambra Nupcial*; és una gatera que, a continuació d'un ressalt de -4 metres, ens situa en un balcó per sobre del pou *E. Lamarca*; la vertical té -45 metres gairebé totalment aeris, assolint el pou una important secció transversal.

Situats a la base, la cavitat continua per una finestra situada 5 metres més amunt, cal pendolar per accedir-hi; una vegada a la finestra, comença una galeria de forta inclinació. Un ressalt de 2 metres precedeix a una nova vertical de -19 metres. Des de la cúpula d'aquest pou, un passamà ascendent duu a la galeria *Grúmul*s; es tracta d'una galeria de forma el·líptica per la qual, grimpant 10 metres, s'accedeix a un nivell superior amb una galeria més petita.

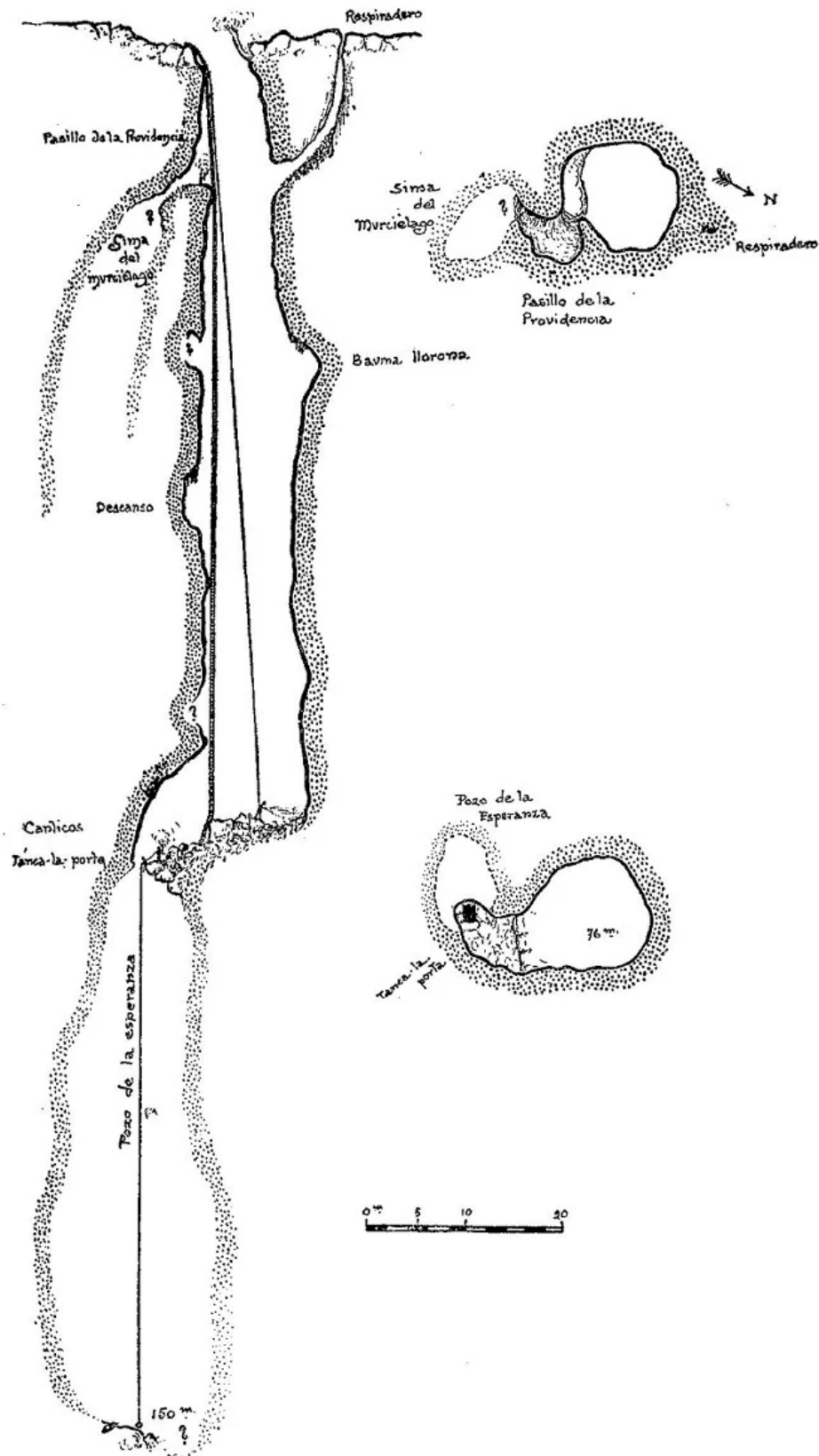
Situats de nou al pou de -19 metres, un cop a la seva base, caldrà realitzar una curta remuntada fins assolir *la Fonteta*, es tracta d'una saleta sorrenca i en part coberta per aigua; a l'esquerra, superant un ressalt, hi trobem uns meandres que seguirem a mitja alçada fins arribar a una finestra que dóna a un curt pou amb la base coberta d'aigua, que és el punt més baix d'aquesta via, -193 metres.

POUS CONCRECIONATS

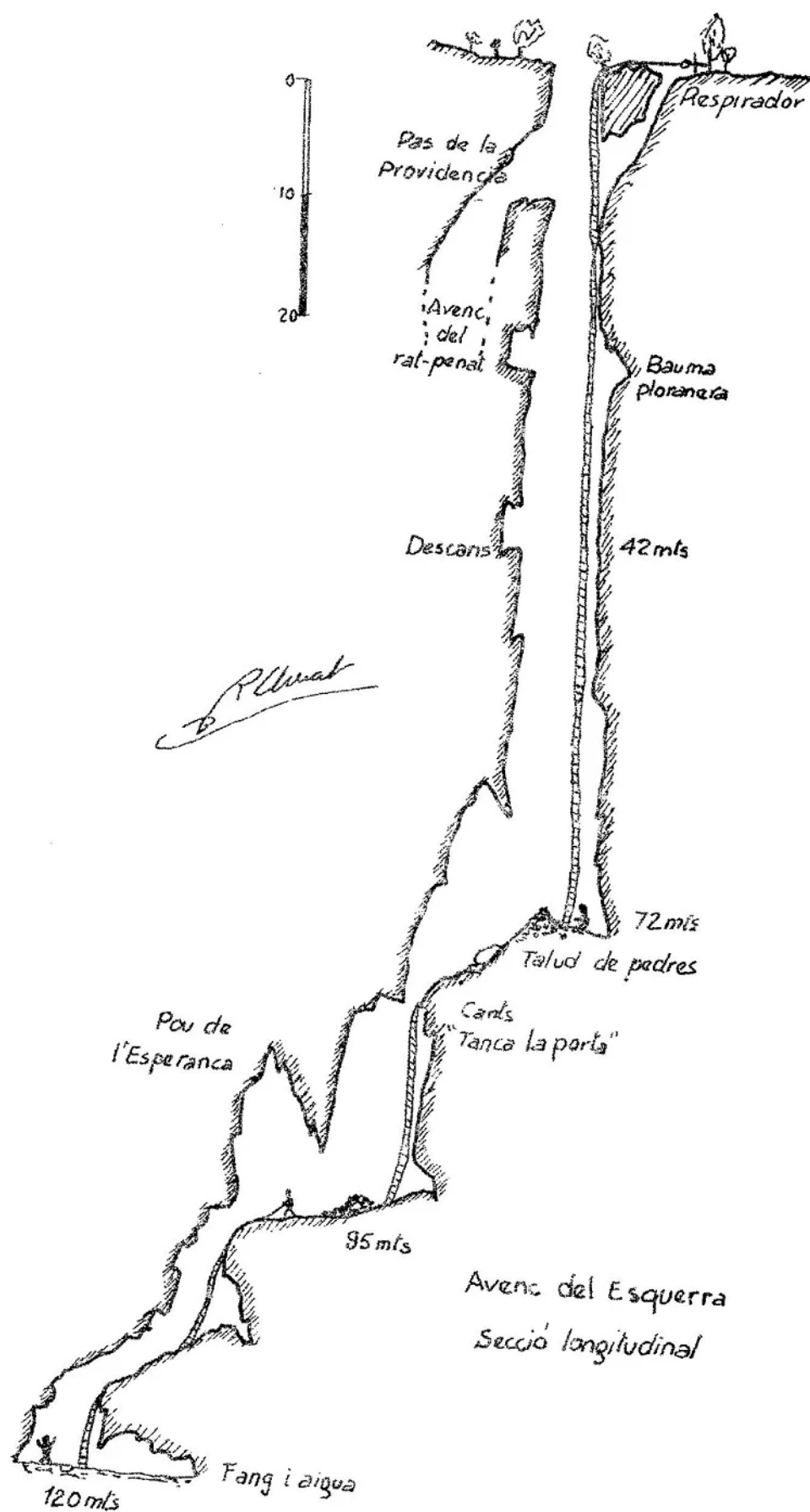
Per accedir-hi, cal situar-se a l'inici de la colada situada a la sala *A. Brussoto*, en direcció al pou *J. León*. Abans de baixar per la colada, s'ha de vorejar per l'esquerra el gran bloc; als pocs metres es remunta per la dreta per buscar la part superior del pou *J. León*. Vorejant aquest i passant per un pas estret entre blocs, arribem al començament de la via.

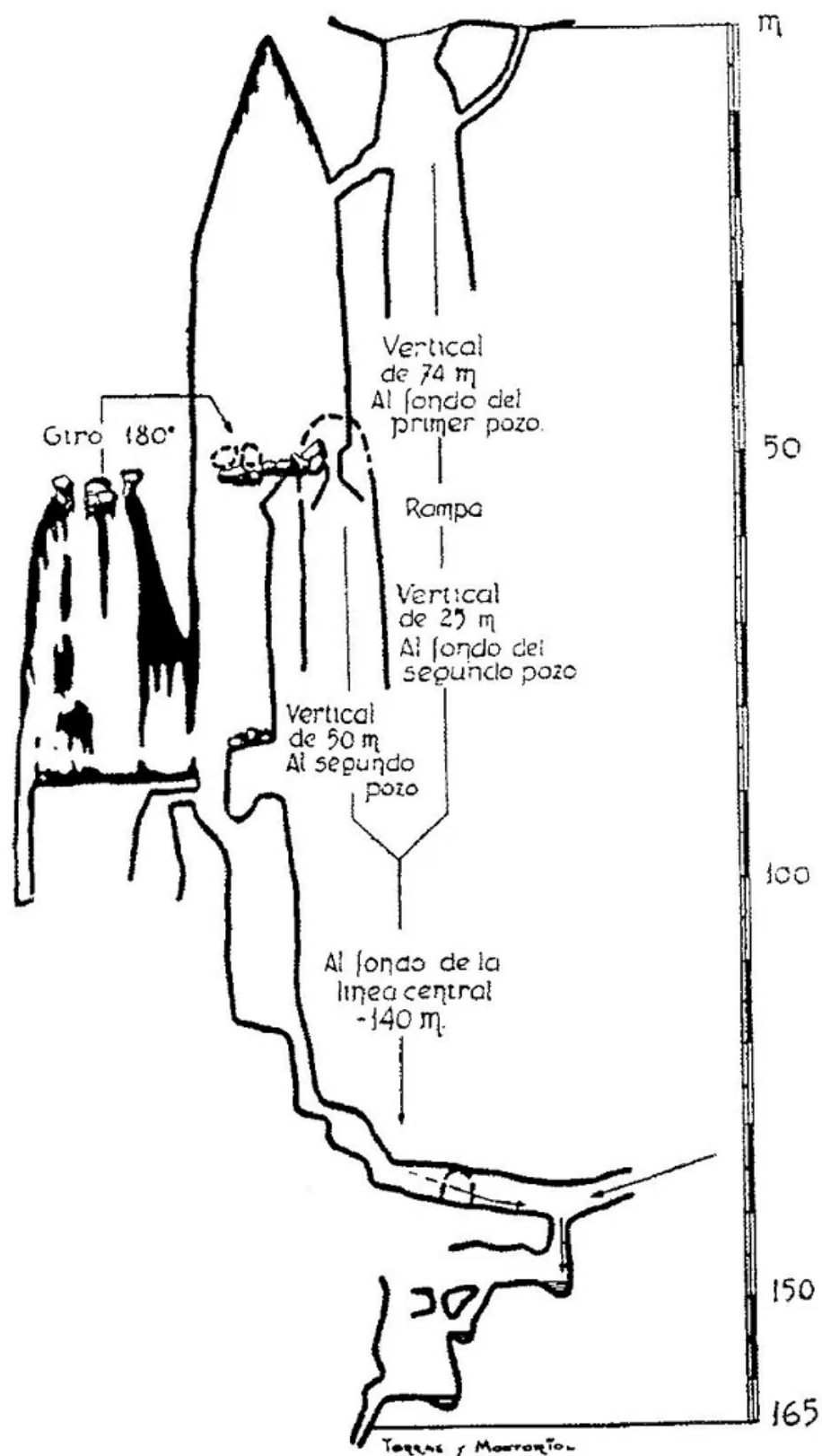
Aquesta està formada per un conjunt de pous en forma de fus, els quals es troben enllaçats; la característica més rellevant, com el seu nom indica, és la gran profusió de concreció existent en tota la seva extensió; hi ha diversos pous laterals que queden separats per primers envans de concreció, que subdivideixen els pous originals.

Topografies

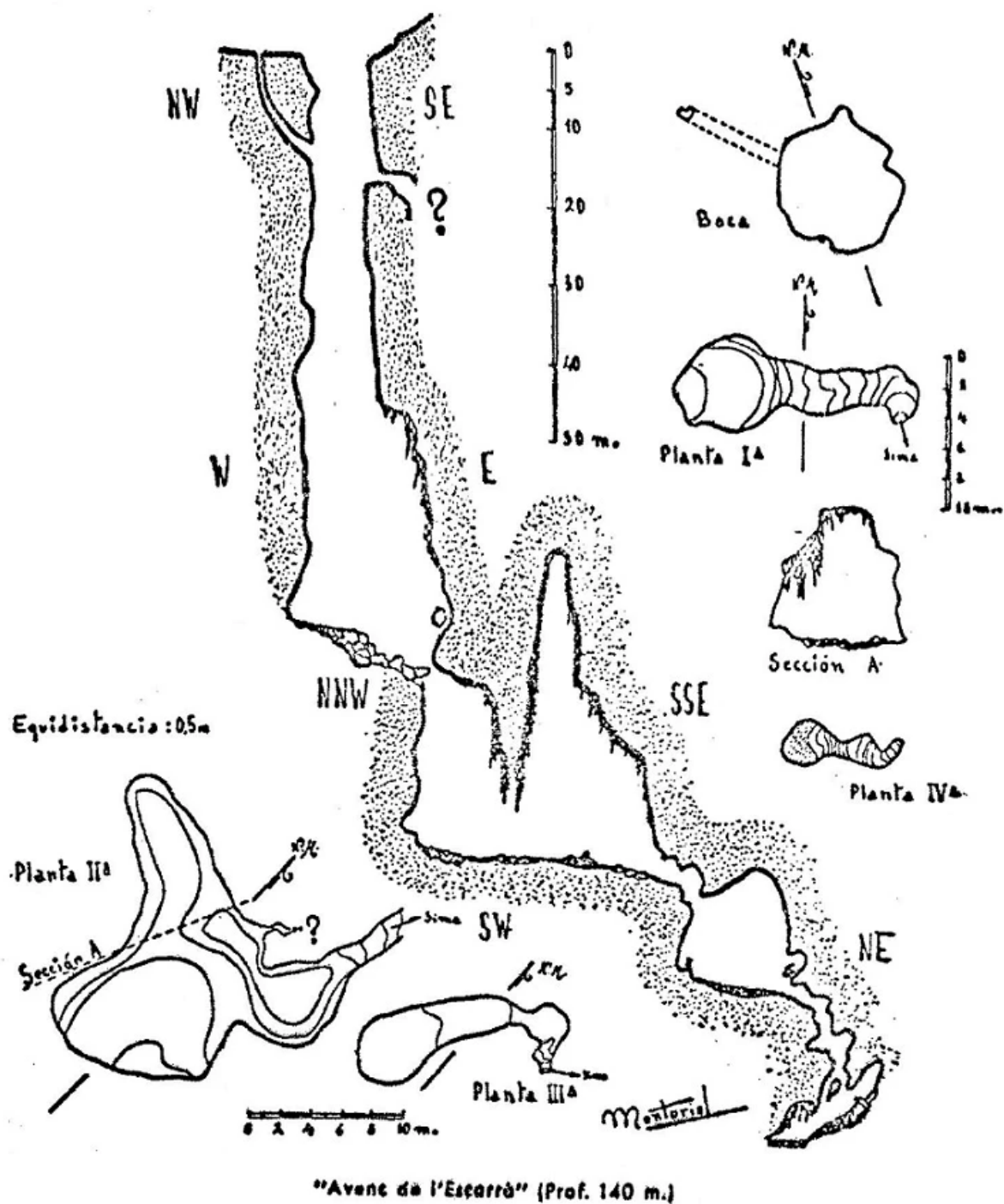

AVENCH DEL ESCARRÀ. Olesa de Bonesvalls (prov. de Barcelona).
Corte vertical y dos secciones transversales.—Profundidad, 150 metros.

Croquis aproximado, rebatido sobre un plano, del desarrollo vertical de la derivación lateral del Avenc de l' Escarrà (Avenc del Rat Penat)

—Plantas y secciones del «Avent de l' Escarrà.»

AVENC DE L'ESQUERRÀ

OLESA DE BONESVALLS BARCELONA

TOPOGRÀFIC: E. PARERA

AMB LA COL·LABORACIÓ DE:

A. MASRIERA L. CORRAL
J. ULLASTRE J.M. DELENAUER
D. VENCÉS M. RIBÉ

DEBUT: A. PAPERÀ

TOPONÍMIA: J.M. TORRAS - D. VENCÉS

GRUP D'EXPLORACIONS SUBTERRÀNIES

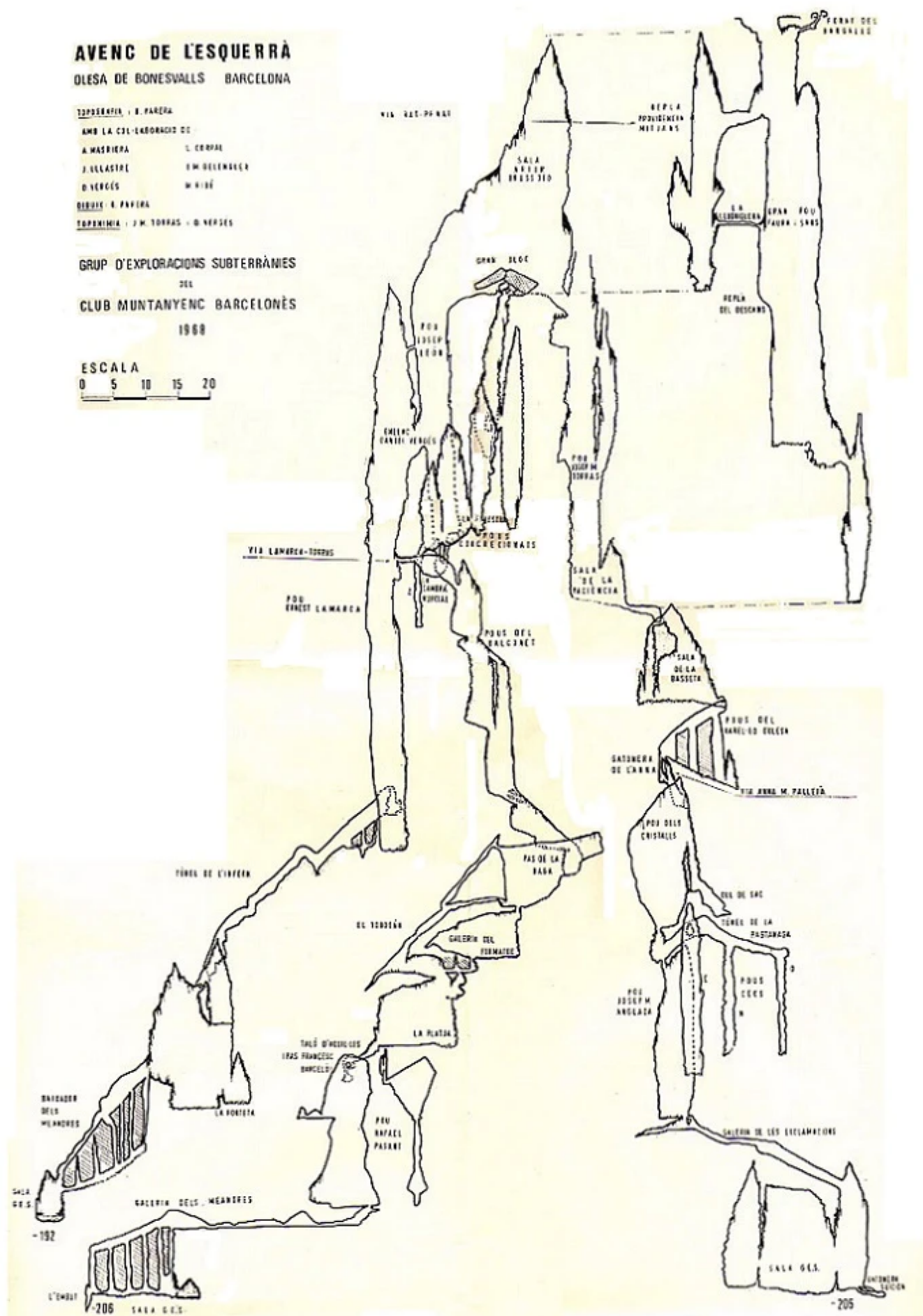
DEL

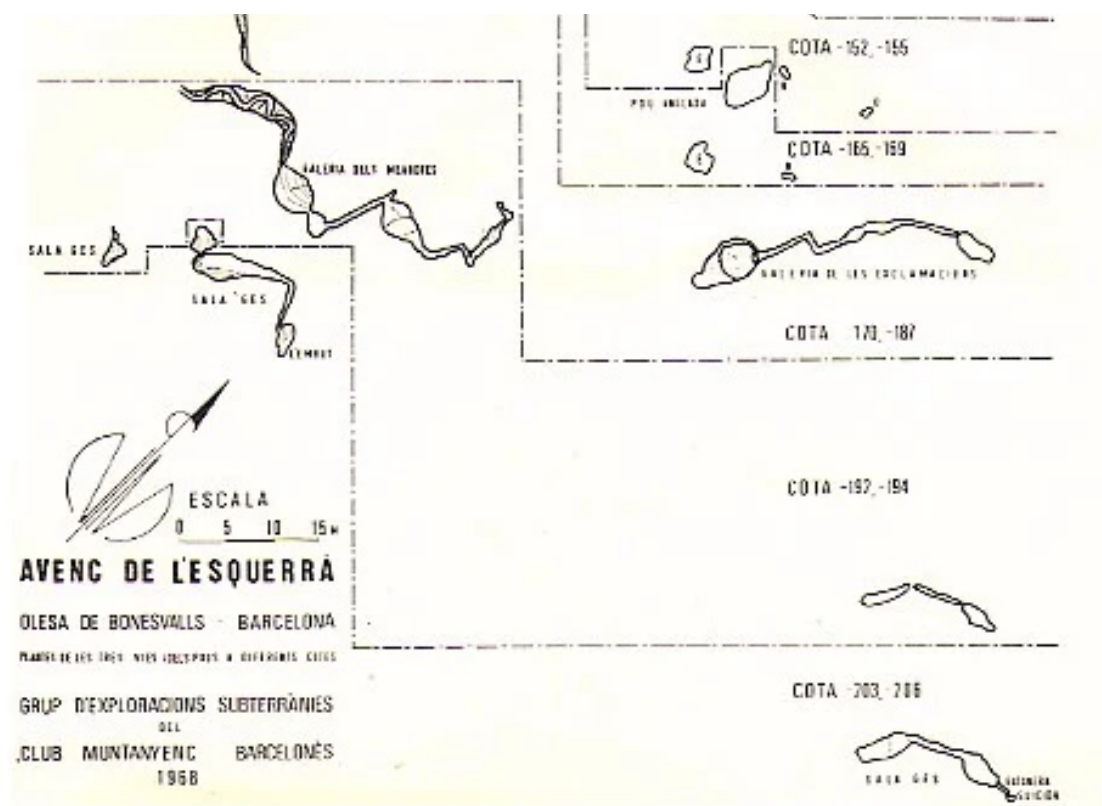
CLUB MUNTANYENC BARCELONÈS

1968

ESCALA

0 5 10 15 20

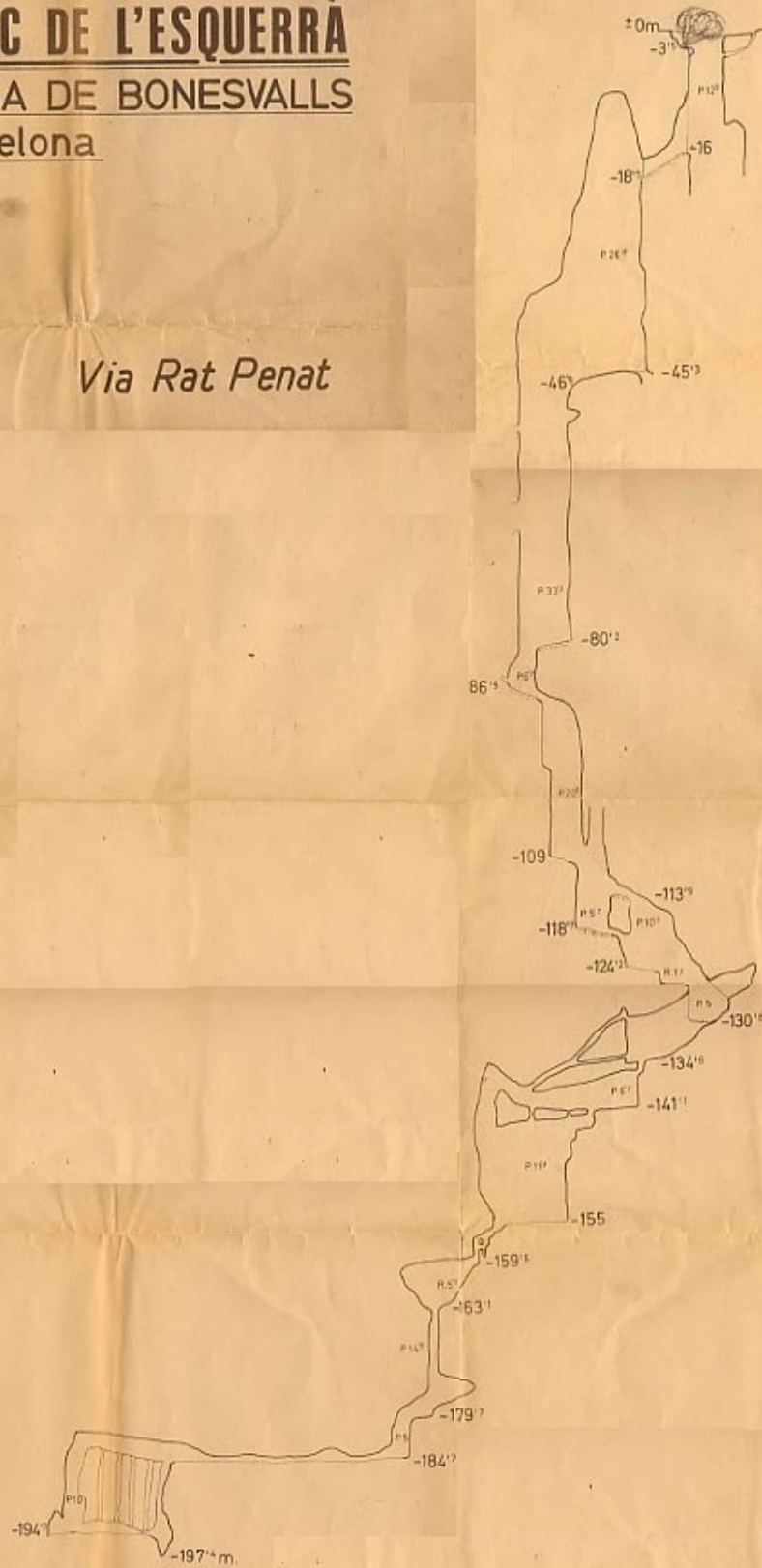

AVENC DE L'ESQUERRÀ
OLESA DE BONESVALLS
Barcelona

Via Rat Penat

SECCIÓN DE INVESTIGACIONES ESPELEOLÓGICAS
S. I. E.

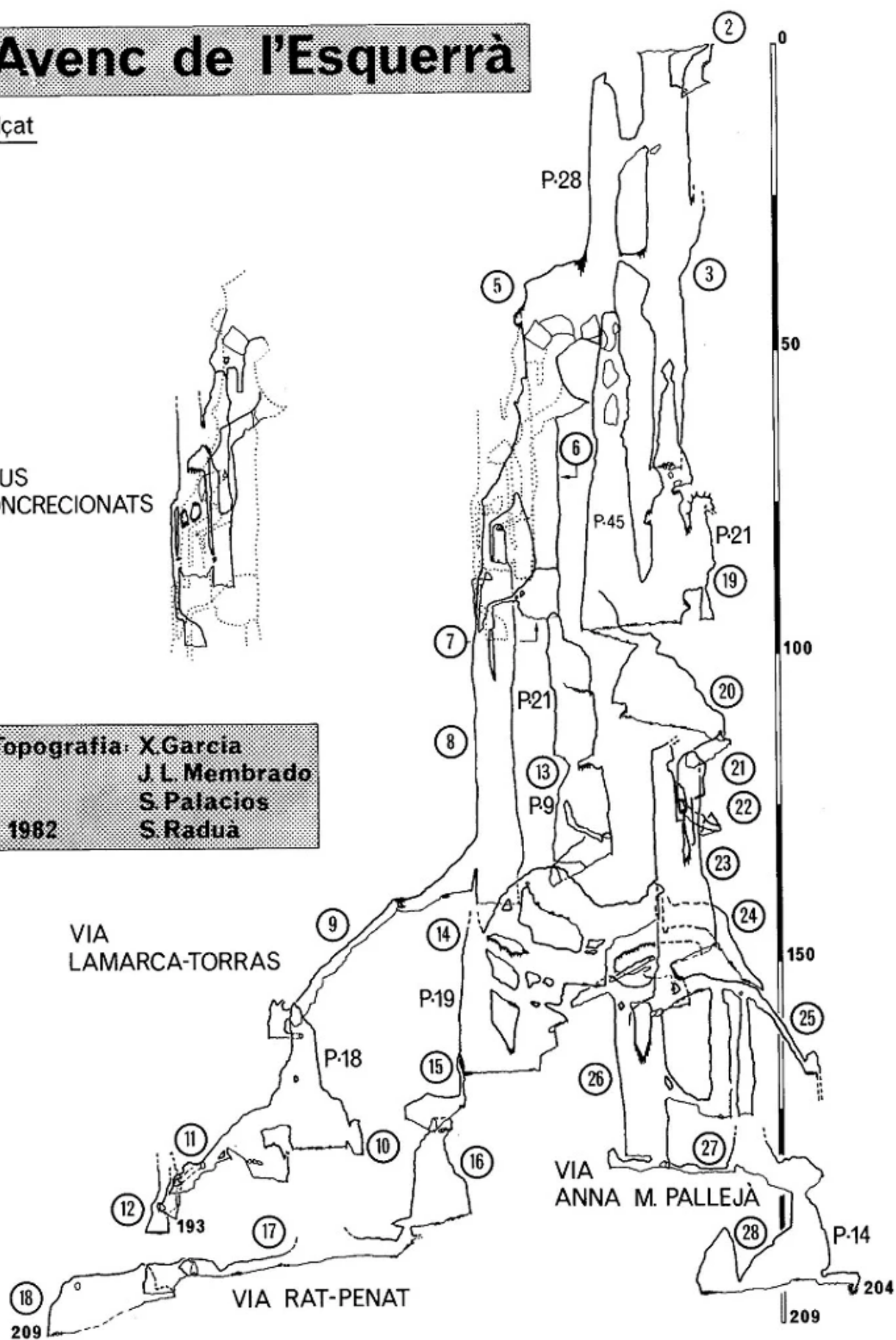

Avenc de l'Esquerrà

Alçat

POUS
CONCRECIONATS

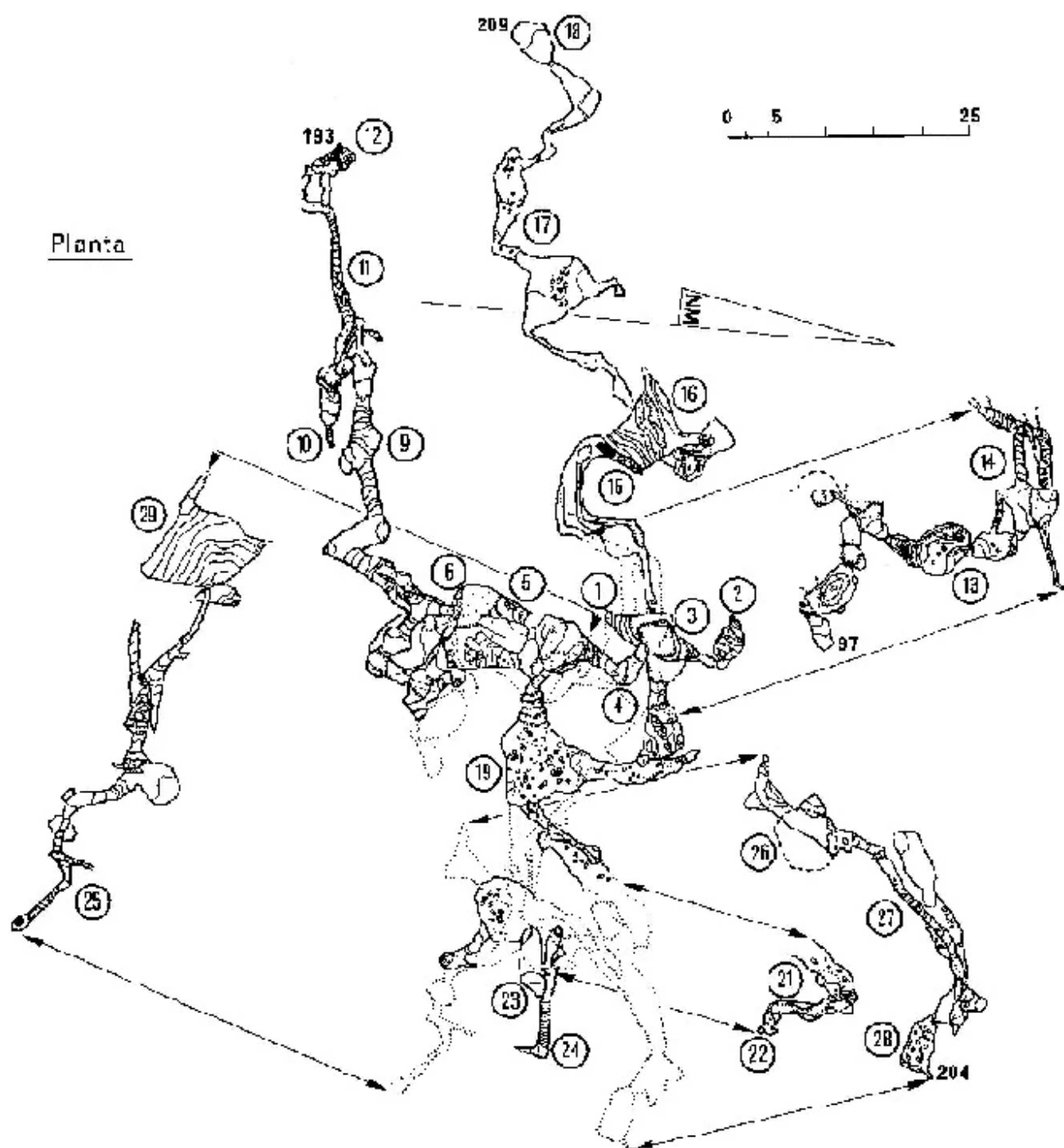
Topografia: X.Garcia
J.L. Membrado
S. Palacios
S. Radua
1982

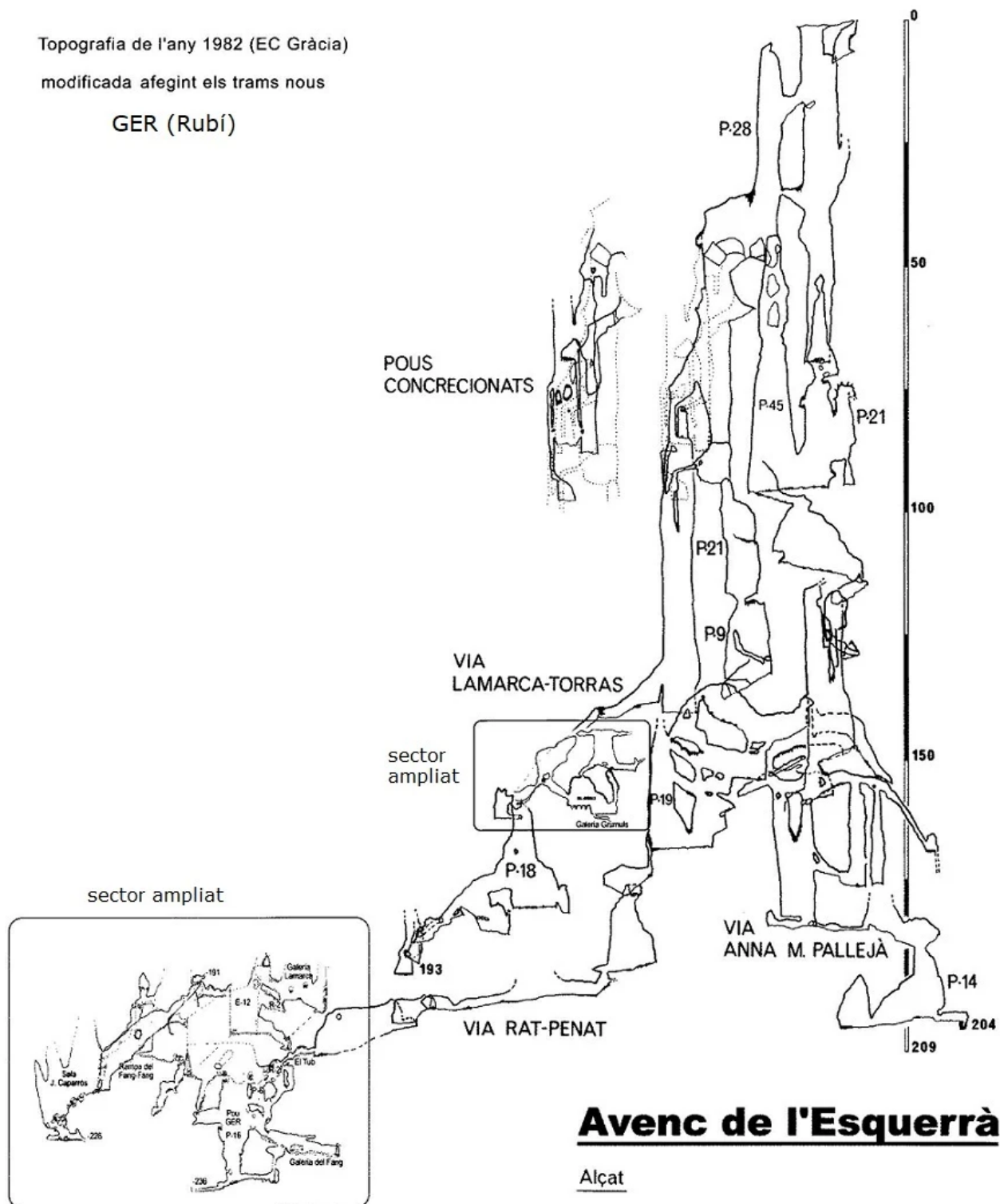
Toponímia

① Riera	⑩ La Fonteta	⑳ Sala de la Basseta
② Forat del Bargalló (P-7)	⑪ Baixador dels Meandres	㉑ P del Xarello d'Olesa
③ Pou l'aura i Sans (P-67)	⑫ Sala G.E.S.	㉒ Gatonera de l'Anna (P-7)
④ Replà de la Providència	⑬ Pous del Balconet	㉓ Pou dels Cristalls (P-19)
⑤ Sala Artur Brussoto	⑭ Galeria cel Formatge	㉔ Cul de Sac
⑥ Pou J. León (P-33)	⑮ Taló d'Aquiles (P-4)	㉕ Túnel de la Pastanaga
⑦ Cambra Nupcial	⑯ Pou R Pasant (P-14)	㉖ Pou J.M. Anglada (P-23)
⑧ Pou E. Lamarca (P-44)	⑰ Galeria cels Meandres	㉗ Gal. de les Exclamacions
⑨ Túnel de l'Infern	⑱ Sala G.E.S.	㉘ Sala G.E.S.
	㉙ Sala de la Paciència	㉚ Sala Nova

Planta

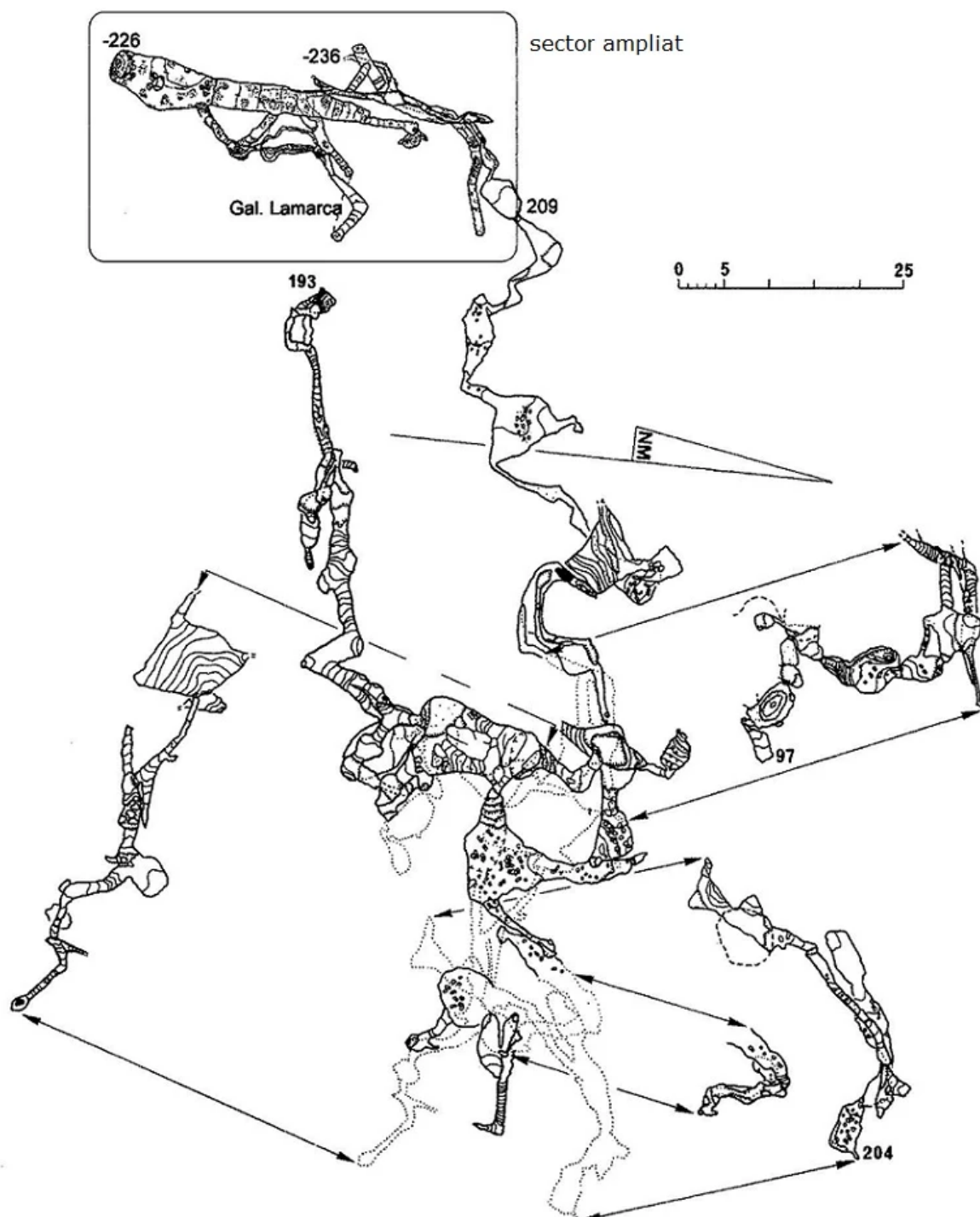
Topografia de l'any 1982 (EC Gràcia)
modificada afegint els trams nous
GER (Rubí)

Planta de l'Esquerrà amb les noves galeries

Grup d'Espeleologia de Rubí 1994 - 1997

Topografia de l'any 1982 (EC Gràcia) modificada afegint els trams nous

Avenç de l'Esquerrà

Olesa de Bonesvalls
(Barcelona)

Topografia E.C.G.

X. García

J. L. Membrado

S. Palacios

S. Raduà

Zona Final de la Via Rat-penat

y galeria Grúmul

G.E. Rubí

Xavi Poquet

Alex Fernández

Victor Ferrer

José M. Pérez

Jorge Porras

Taula comparativa de les topografies conegudes de la Via Rat-penat de l'avenc de l'Esquerrà

	GES del CMB	SIE del CEA	ECG	GE Rubí	SES del GER	ECC - UEC
	1968	1973	1982	1994-99	2013	2019
Replà de la Providencia	-17	-16,0	-16,0	-	-16	-16,6
Cabecera Pou Brussoto	-45	-45,3	-47,5	-	-44	-47,4
Base Pou J. León	-83	-80,2	-80,9	-	-89	-82,0
Cambra nupcial	-90	-86,9	-93,0	-	-97	-87,3
Pous del Balconet (Base del P.21,8)	-124	-118,7	-118,1	-	-121	-110,2
Pous del Balconet (Base del R 3,6)	-	-	-	-	-	-127,6
Pas de la Baga	-137	-130,8	-134,0	-	-137	-
Galeria del Formatge	-150	-141,1	-153,2	-	-155	-
La Platja (Base P.12)	-164	-155,0	-168,1	-	-175	-160,9
Inicio Gal. dels Meandres (Base R-3)	-193	-184,7	-193,3	-	-201	-187,4
Sala GES (Base P.11)	-206	-197,4	-209,7	209,7	-221	-202,0
Base P.16 (inicio topo nueva)	-	-	-	-236,0	-257	-229,0
Máxima profundidad	-	-	-	-	-336	-291,4

Les dades topogràfiques estan extretes de les topografies conegudes del GES-CMB; SIE-CEA; i ECG.

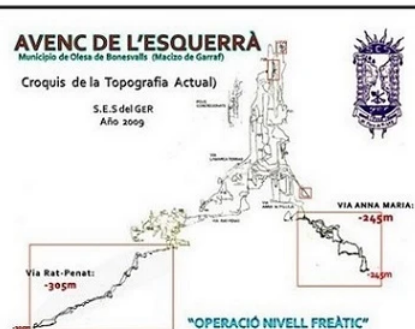
Les dades de GER (Rubí), estan basades en la topografia de l'ECG, a partir del final d'aquesta topografia, s'han incorporat les dades topogràfiques realitzades per ells.

Les dades de la SES-GER , estan extretes de la poligonal realitzada per ells, aquesta poligonal la van realitzar des del fons de la cavitat fins la boca.

La darrera topografia coneguda ha estat realitzada el gener de 2019 per l'ECC - UEC.

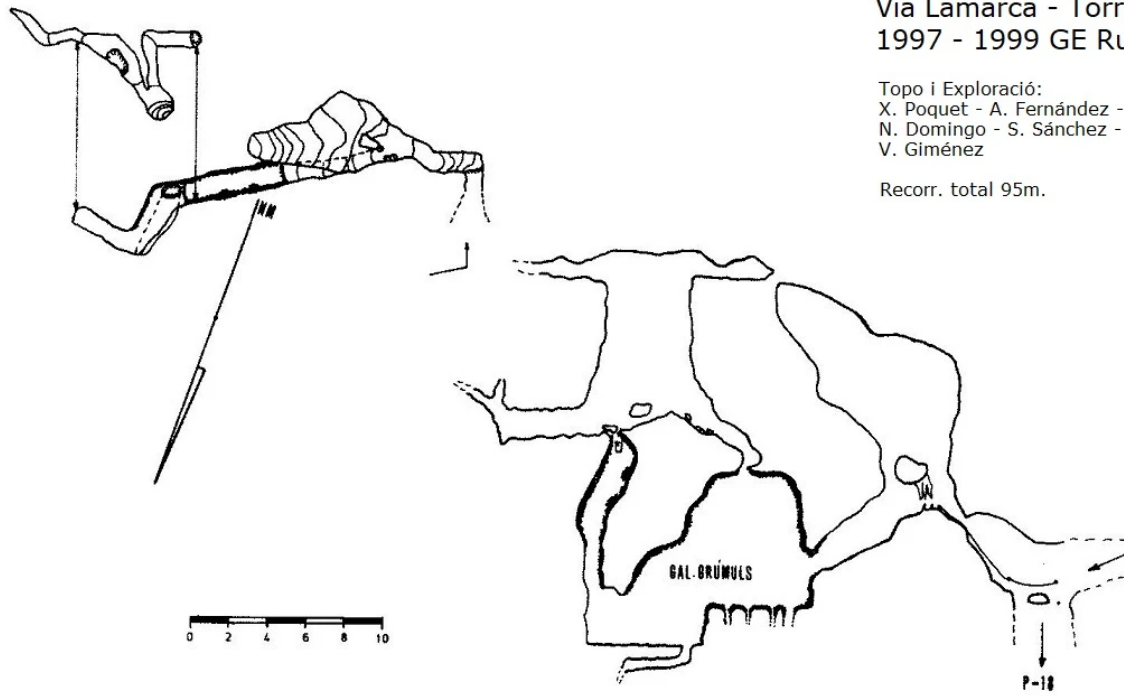
Croquis de les diverses exploracions realitzades pel SES-GER cal destacar l'absència de l'escala en tots ells

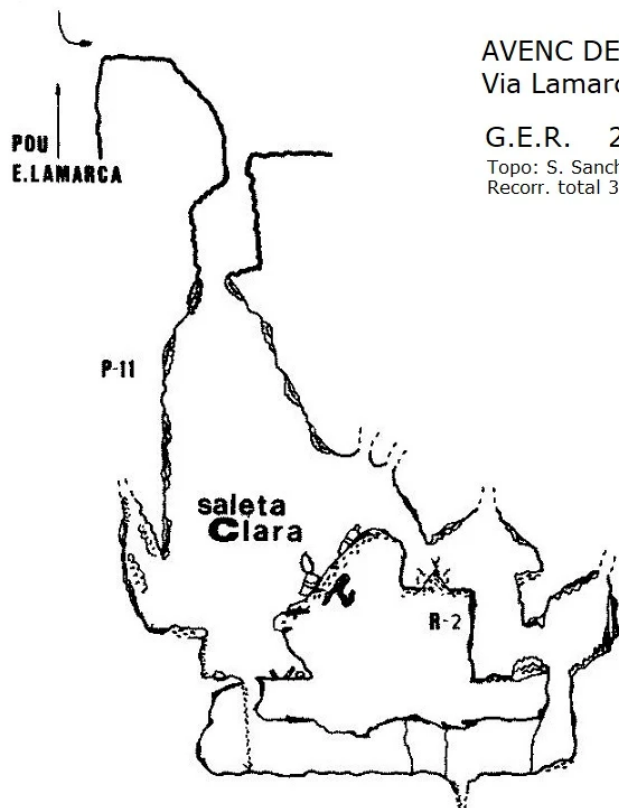
AVENC DE L'ESQUERRÀ
Via Lamarca - Torras
1997 - 1999 GE Rubí

Topo i Exploració:
X. Poquet - A. Fernández - A. Bonell
N. Domingo - S. Sánchez - L. Alfaro
V. Giménez

Recorr. total 95m.

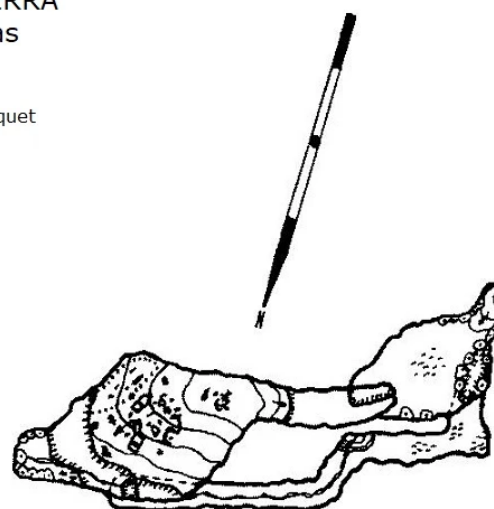
DETALL DEL SECTOR DE LA GALERIA DELS GRÚMULS

AVENC DE L'ESQUERRÀ Via Lamarca - Torras

G.E.R. 2003

Topo: S. Sanchez - Xavi Poquet
Recorr. total 38m

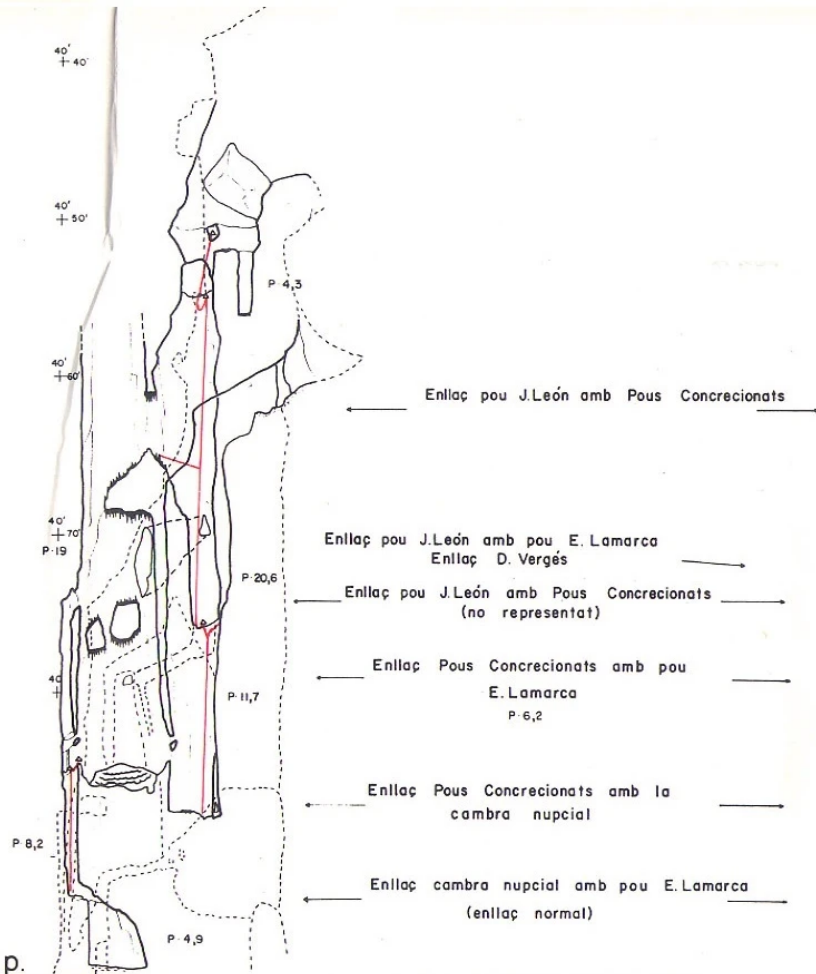
0 1 2 3 4 5 10

DETALL DE LA GALERIA PUDENTA

ampliació sector Galeria pudenta - Saleta Clara

DETALL DELS POUS CONCRECIONATS

- 97,01 m.p.

AVENC DE L'ESQUERRÀ

Olesa de Bonesvalls (Barcelona)

Topografia E.C.G. 1982

X. García
J.L. Membrado
S. Palacios
S. Raduà

Sectors: Pou GER, Sala Caparrós i galeria Grúmul

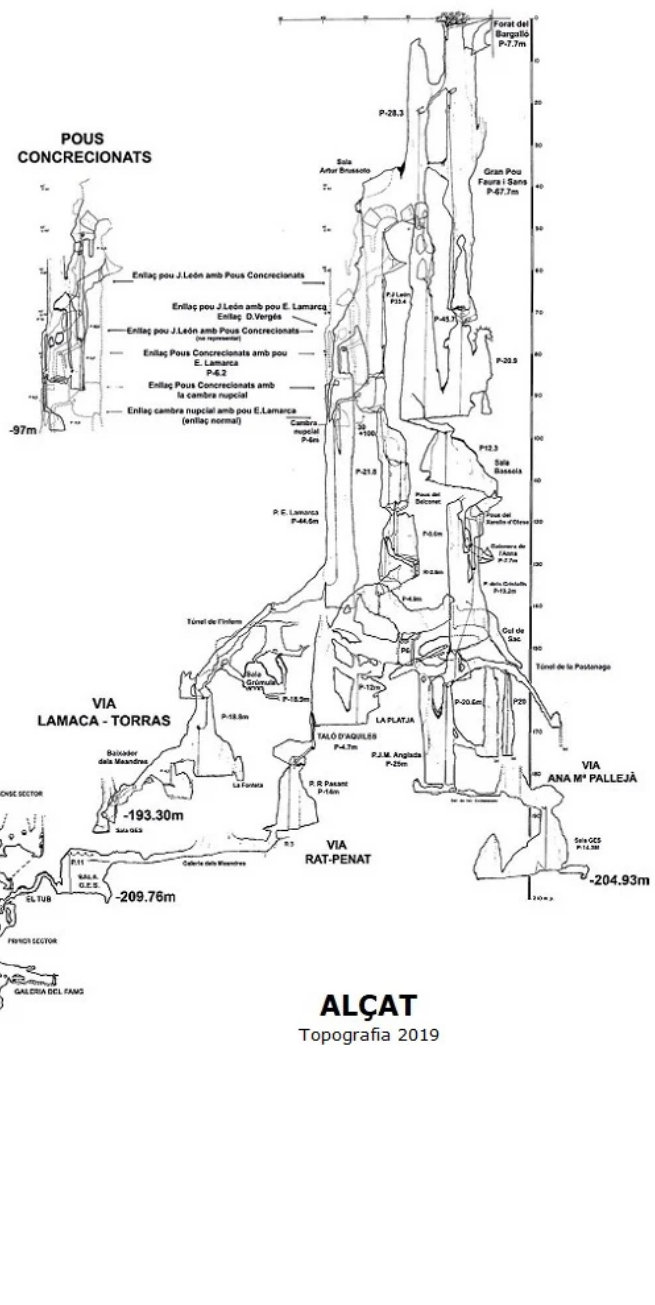
G.E. Rubí 1994-1999

X. Poquet
A. Fernández
V. Ferrer
J.M. Pérez
J. Porras

Meandre final de la via Rat-Penat

E.C. Castelló – U.E.C. Tortosa 26/01/2019

Vicente Barraquet
Joaquín Almela
Luis Almela

AVENC DE L'ESQUERRÀ

Olesa de Bonesvalls (Barcelona)

Topografia E.C.G. 1982
X. Garcia
J.L. Membrado
S. Palacios
S. Raduà

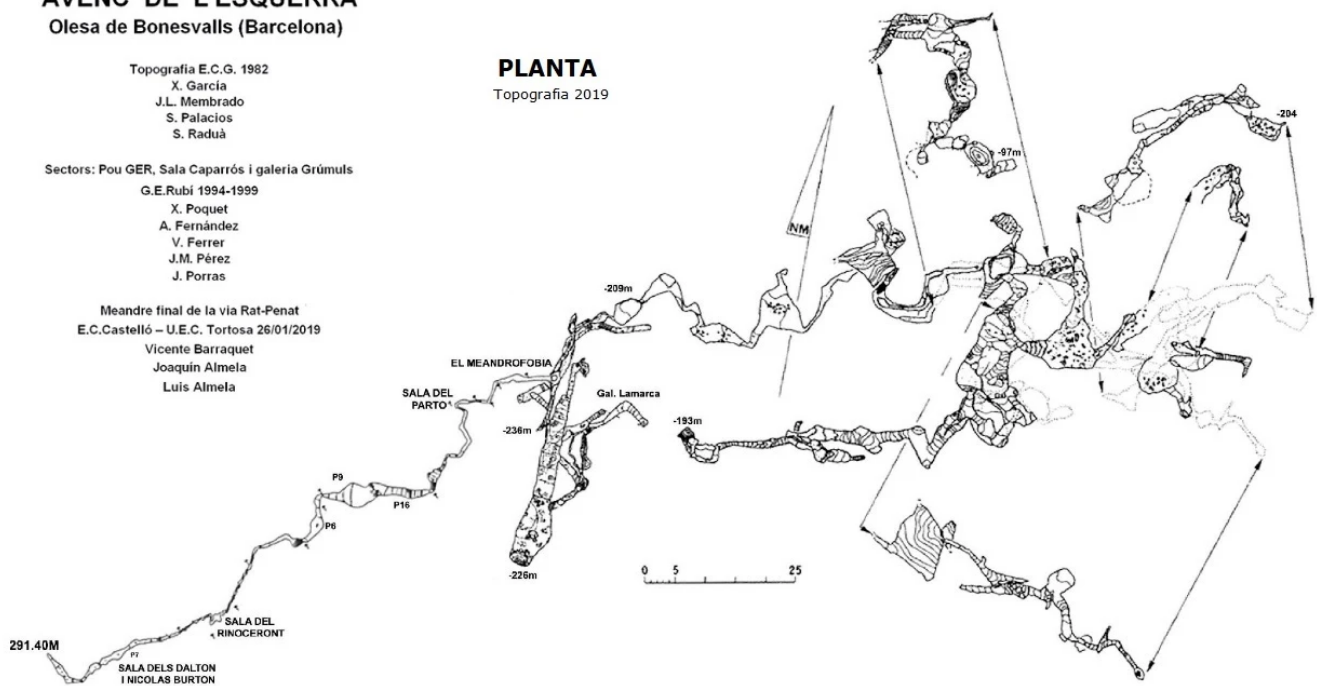
Sectors: Pou GER, Sala Caparrós i galeria Grúmul
G.E.Rubi 1994-1999

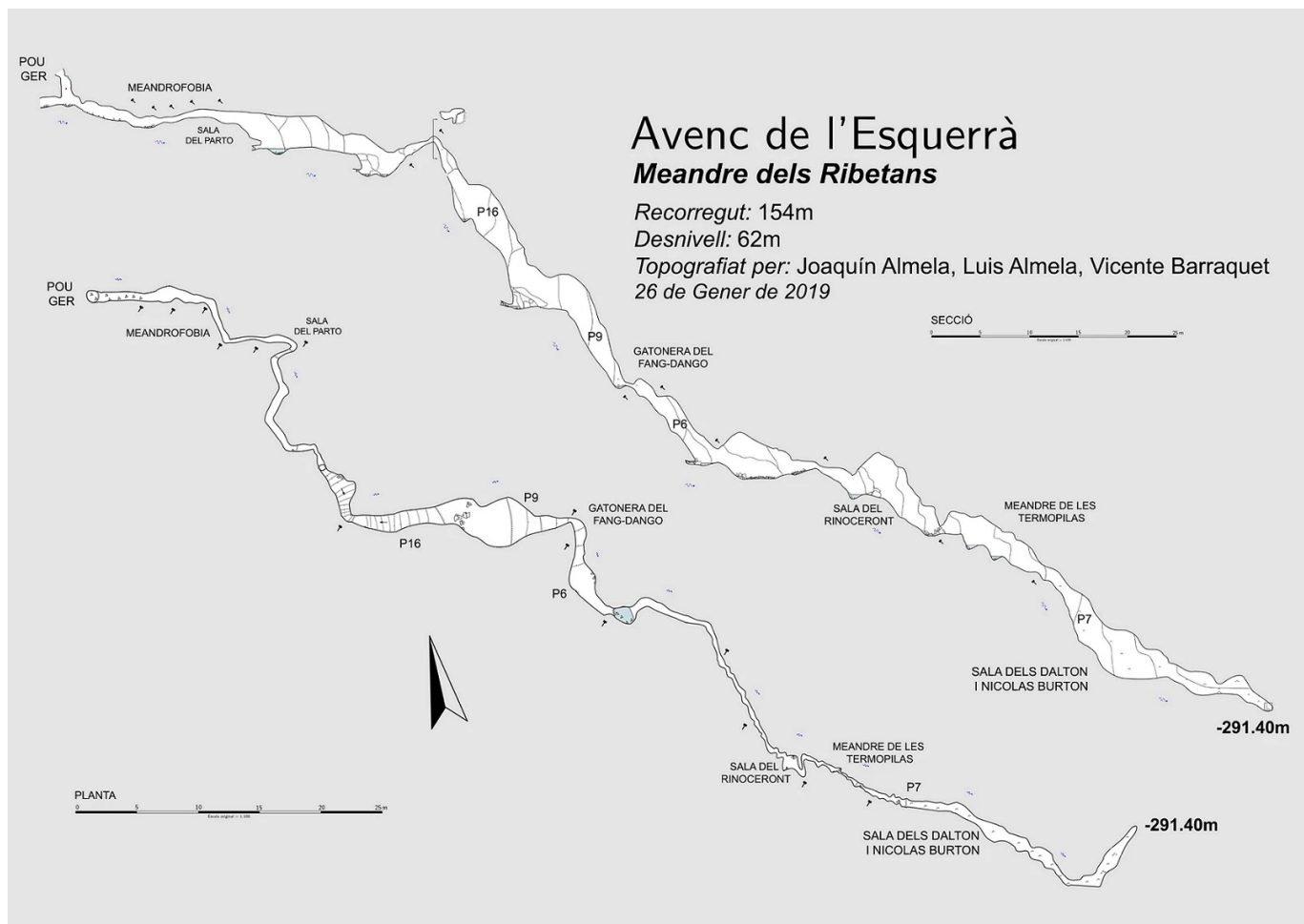
X. Poquet
A. Fernández
V. Ferrer
J.M. Pérez
J. Porras

Meandre final de la via Rat-Penat
E.C.Castelló – U.E.C. Tortosa 26/01/2019
Vicente Barraquet
Joaquín Almela
Luis Almela

PLANTA

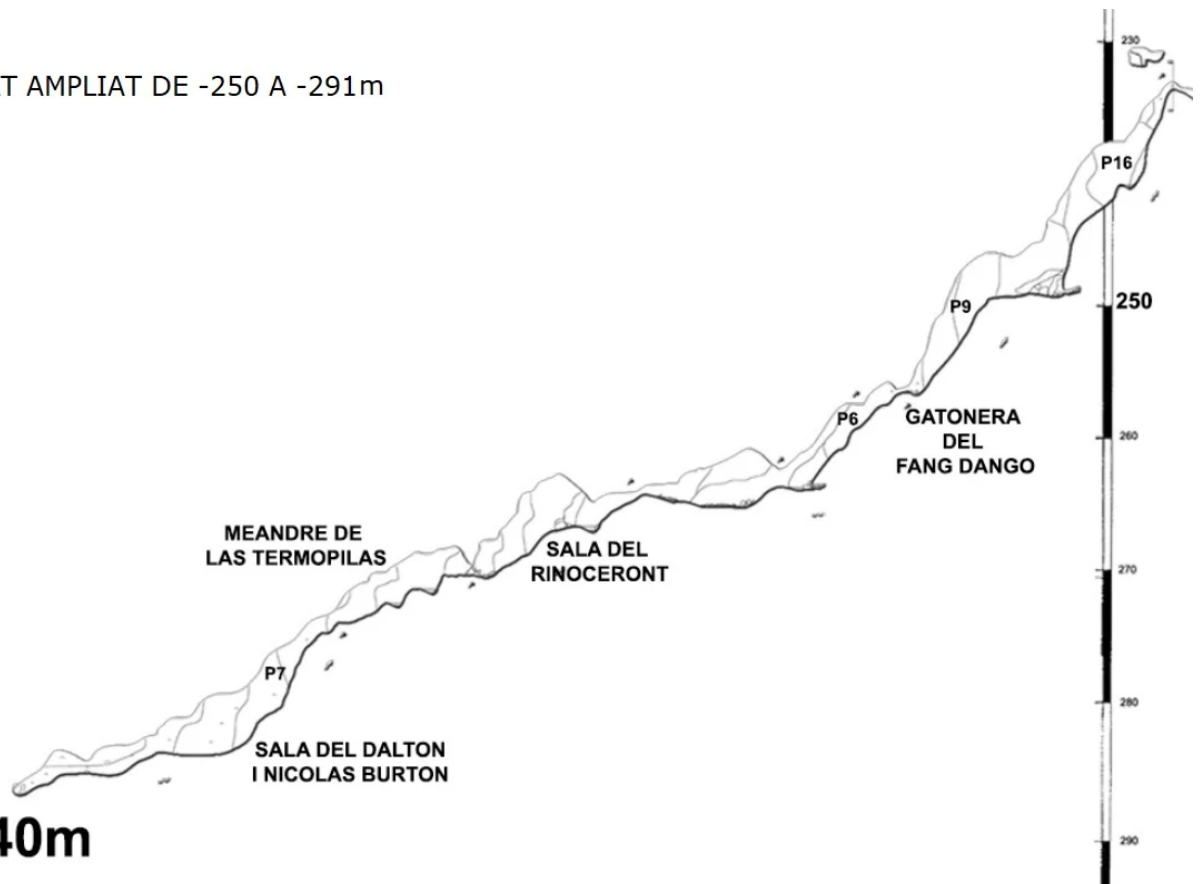
Topografía 2019

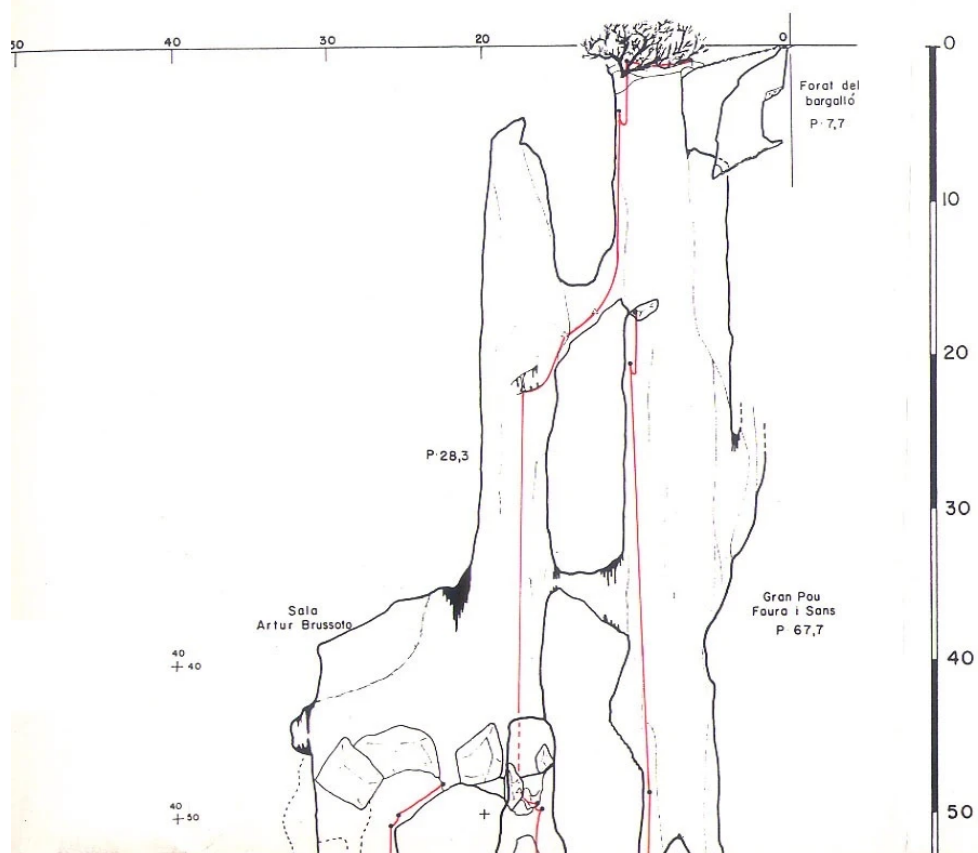

ALÇAT AMPLIAT DE -250 A -291m

-291.40m

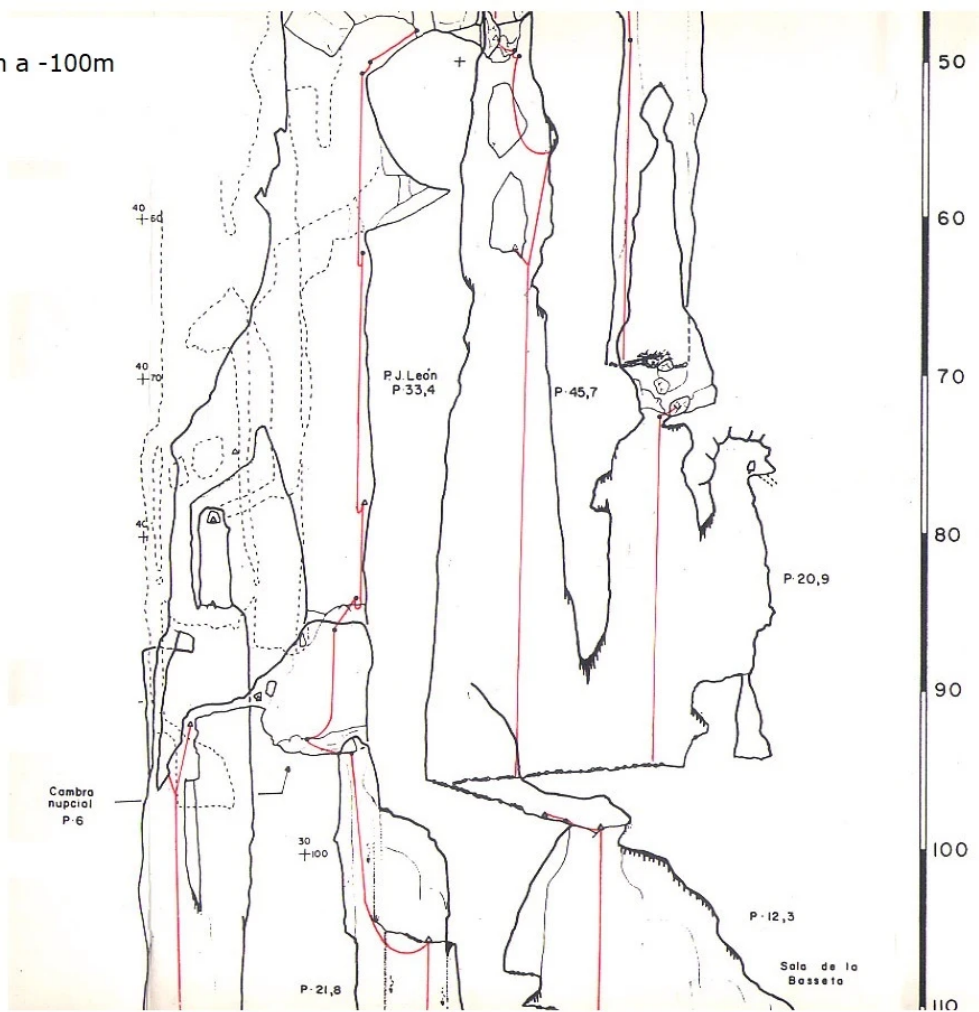

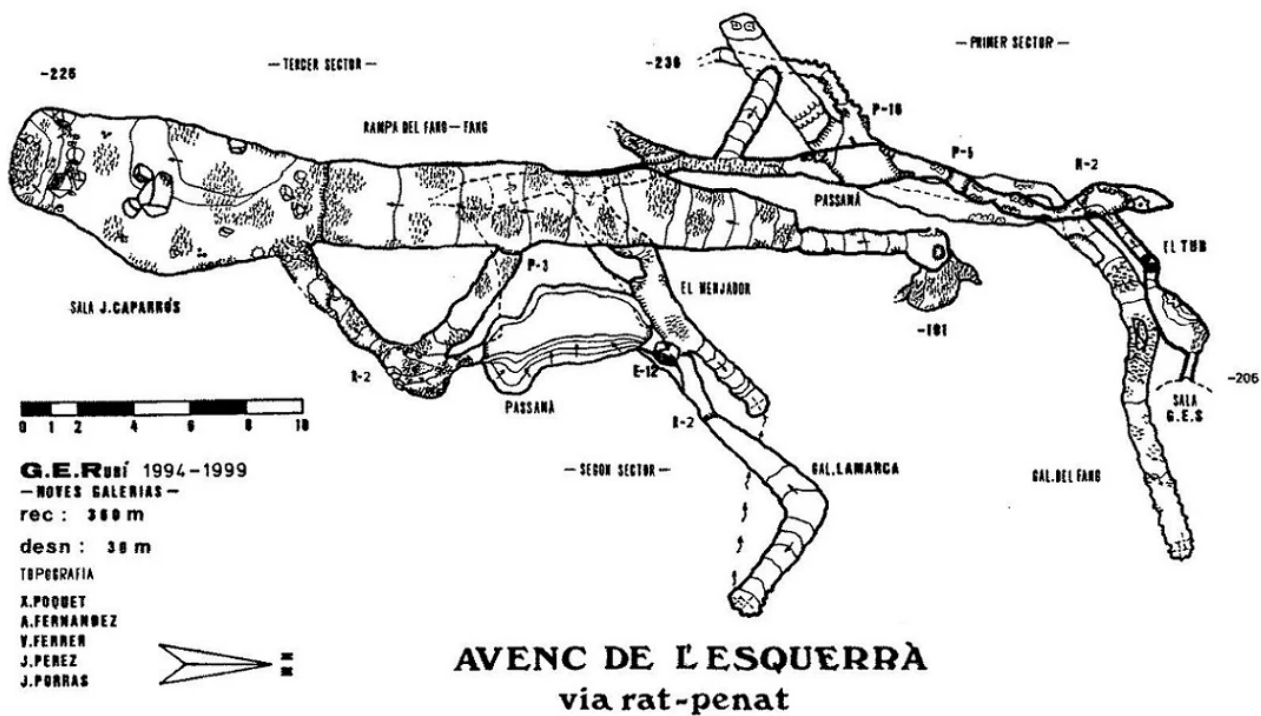
ampliació alçat - tram de 0 a -50 metres

Topografia 22 de 29

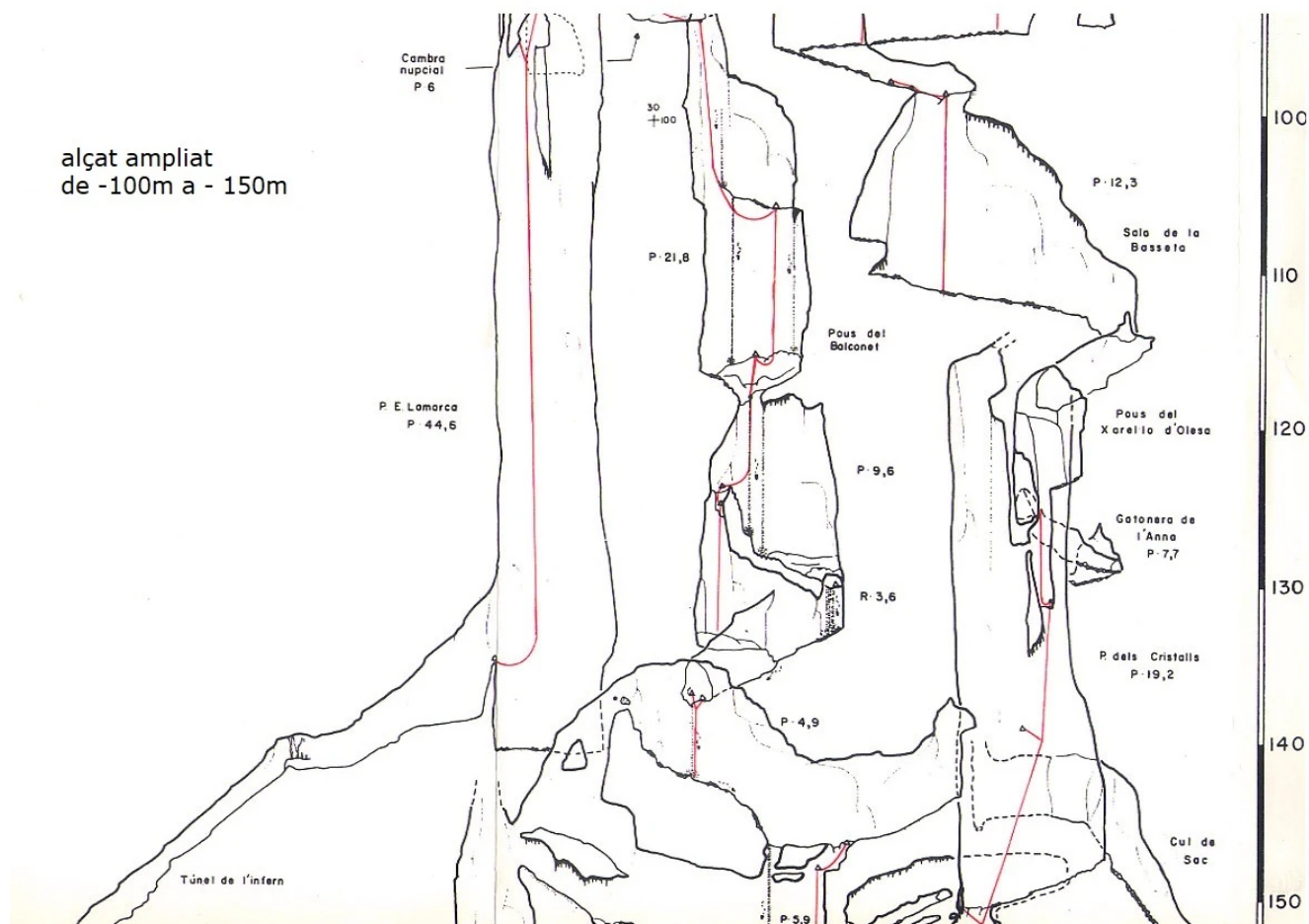
alçat ampliat
tram de -50m a -100m

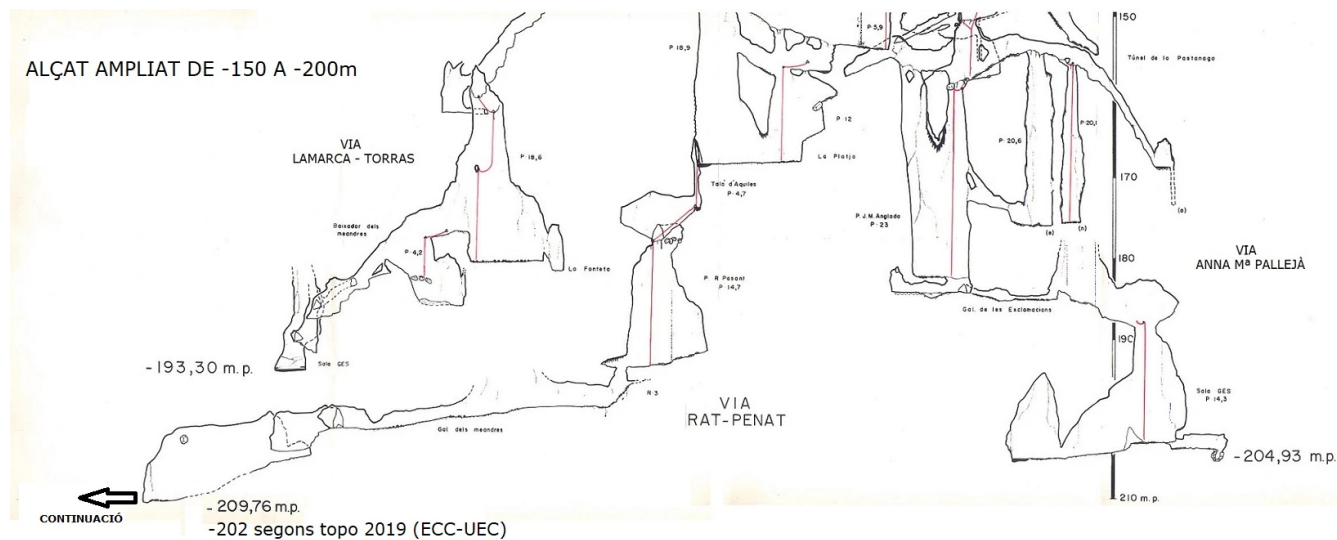

PLANTA DEL SECTOR AMPLIAT DEL POU GER (-236) I SALA J. CAPARRÓS (-226) (COTES TOPO GER)

alçat ampliat
de -100m a - 150m

Topografia 26 de 29

Tant per % de desviació respecte a la topografia ECC-UEC

